

Libris MARIO PUZO

Respect pentru oameni și cărți

SICILIANUL

volumul 2

Traducere de Florin Stănescu

Editura ORIZONTURI

Capitolul 14

Garnizoana Montelepre fusese întărită cu mai mult de-o sută de carabinieri, și, în rarele ocazii când se strecura în oraș să petreacă o seară cu familia, Giuliano se temea permanent că se vor trezi cu carabinierii peste ei.

Într-o asemenea seară, ascultându-și tatăl cum vorbea despre zilele de demult în America, îi veni ideea. Salvatore Senior bea vin și schimba povești cu un prieten vechi și de încredere care fusese și el în America și reveniseră împreună în Sicilia, reproșându-și unul altuia, bine dispuși, faptul că fusseră atât de nătângi. Celălalt, un tâmplar pe nume Alfio Dorio, îi amintea tatălui lui Giuliano de primii lor ani în America înainte de-a fi lucrat pentru Naș, Don Corleone. Fuseseră angajați să participe la construirea unui enorm tunel pe sub un râu, în New Jersey sau în Long Island – se ciondăneau pe chestia asta. Își amintea căt de sinistru fusese să lucreze sub un râu ce curgea, groaza lor că tuburile ce rețineau apa au să se prăbușească și vor muri înecați ca niște şobolani. Și deodată, îi veni lui Giuliano ideea. Acești doi oameni, cu câteva ajutoare de încredere, puteau construi un tunel de la casa părinților lui până la poalele muntelui, la doar o sută de metri distanță.

Ieșirea putea fi ascunsă de stânci uriașe de granit, iar gura din casă a tunelului camuflată într-o săcă din cămări sau sub soba din bucătărie. Dacă se putea face asta, Giuliano ar fi venit și ar fi plecat de câte ori avea chef.

Cei doi bărbați mai vârstnici îi spuseră că era imposibil, dar mama sa nu-și mai încăpea în piele de bucurie la gândul că fiul ei ar putea veni în secret să doarmă în patul său în nopțile reci de iarnă. Alfio Dorio spuse că, dată fiind necesitatea secretului, numărul limitat de oameni disponibili și faptul că nu puteau munci decât noaptea, avea să dureze prea mult până la terminarea unui asemenea tunel. Și apoi, mai erau și alte probleme. Cum vor scăpa de pământul excavat fără să se observe? Iar solul pe acele locuri era plin de pietre. Ce se întâmpla dacă dădeau peste un filon de granit subteran? Și apoi, dacă tunelul era trădat de unii din oamenii ce lucraseră la el? Dar obiecția cea mai stăruitoare a celor doi bărâni era că va dura cel puțin un an. Iar Giuliano își dădu seama că se agățau de asta fiindcă în adâncul inimilor lor nu credeau că mai aveau atât de mult de trăit. Mama sa era conștientă de același lucru.

Le spuse celor doi bărâni:

— Fiul meu vă cere să faceți ceva ce l-ar putea ajuta să-și salveze viața. Dacă sunteți prea leniști pentru asta, atunci am să fac eu. Putem cel puțin încerca. Ce-a vom de pierdut în afară de munca noastră? Și ce pot face autoritățile chiar dacă descoperă tunelul? Avem tot dreptul să săpăm pe pământul nostru. Vom spune că facem o pivniță pentru legume și vin. Gândiți-vă numai. Acest tunel ar putea salva într-o bună zi viața lui Turi. Nu merită puțină sudoare?

Hector Adonis era și el prezent. Spuse că va aduce câteva cărți despre excavații și echipamentul necesar. Mai propuse și o variantă care le plăcu tuturor: să clădească o mică衍avație a tunelului care să iasă într-o altă casă de pe Via Bella, o gură de salvare în caz că ieșirea din tunel ar fi fost compromisă sau trădată de un informator. Acest tunel de rezervă avea să fie săpat primul și numai de către cei doi bărâni, împreună cu Maria Lombardo. Nimici altul nu va ști de el. Și nu va dura atât de mult să-l sape.

Avură o lungă discuție în legătură cu casa care merita încrederea. Tatăl lui Giuliano propuse casa părinților lui Aspanu Pisciotta, dar la asta se opuse imediat Giuliano. Casa era prea suspectă, avea să fie supravegheată îndeaproape. Și locuiau prea multe rude acolo. Prea mulți oameni aveau să știe. În plus, Aspanu nu era în termeni buni cu familia sa. Tatăl natural îi murise, iar el nu-și iertase niciodată mama pentru faptul că se recăsătorise.

Hector Adonis își oferi locuința sa, dar era prea departe, iar Giuliano nu vroia să-și pună în pericol nașul, căci, dacă tunelul era descoperit, proprietarul casei avea să fie arestat cu siguranță. Alte rude și prieteni fură discuții și respini, iar în cele din urmă mama lui Giuliano spuse:

— Nu există decât o singură persoană. Locuiește singură, cu doar patru case mai în josul străzii. Soțul ei a fost ucis de carabinieri, și urăște. E cea mai bună prietenă a mea și ține la Turi, l-a privit crescând, devinând din băiețel bărbat. Nu i-a trimis ea de mâncare toată iarna cât a stat în munte? Mi-e prietenă adevărată și am deplină încredere în ea.

Tăcu o clipă, apoi spuse:

— La Venera.

— Si, firește, de când începuse discuția, o aşteptaseră să spună acest nume. Din capul locului, La Venera fusese singura alegere logică în mintile tuturor. Dar erau bărbați sicilieni și nu puteau face o asemenea sugestie. Dacă La Venera accepta și povestea ieșea la iveală, reputația i-ar fi fost minată pe vecie. Era o văduvă Tânără. Avea să-și pună intimitatea și persoana la dispoziția unui bărbat Tânăr. Cine s-ar fi îndoit vreodată că și-ar pierde virtutea? Nici un om din acea parte a Siciliei nu s-ar mai fi însurat sau ar fi respectat măcar o asemenea femeie. Era adevărat că La Venera avea cu cel puțin cincisprezece ani mai mult decât Turi Guiliano. Dar încă nu ajunse să patruzeci. Și deși nu era frumoasă, avea destulă atracție și se simtea o anume flacără în ochii ei. În orice caz, ea era femeie, el bărbat, iar după săparea tunelului urmău să fie singuri împreună. Nu încăpea, prin urmare, nici o îndoială că aveau să devină amanți, căci nici un sicilian nu credea că un bărbat și o femeie găsindu-se singuri, indiferent de diferența de vîrstă, s-ar fi putut abține. Și astfel, tunelul săpat până în casa ei, care poate că într-o zi ar fi salvat viața lui Turi Guiliano, avea să-o stigmatizeze și pe ea ca femeie de reputație proastă.

Ceea ce înțelegeau toți, cu excepția lui Turi Guiliano însuși, era faptul că îi îngrijorau castitatea lui sexuală. Nu era ceva firesc pentru un Tânăr sicilian. Afișa o pudoare exagerată. Bărbații din bandă se duceau la Palermo să viziteze târfe; Aspanu Pisciotta avea legături sentimentale scandalajoase. Bandiții șefi Terranova și Passatempo erau cunoscuți ca amanți ai văduvelor sărace cărora le făceau

cadouri. Passatempo avea chiar renumele unui bărbat care folosea metode de convingere mai tipice pentru violator decât pentru peștor, deși proceda mai atent acum, de când se afla sub ordinele lui Guiliano. Guiliano decretase pedeapsa prin execuție pentru oricare din oamenii săi care ar fi violat vreo femeie.

Din toate aceste motive, trebuiră să aștepte că mama lui Guiliano să avanseze numele prietenei sale, și fură puțin cam surprinsă când o făcu. Maria Lombardo Guiliano era o femeie bisericioasă, de modă veche, care nu ezita să le numească pe tinerele fete din oraș curve dacă făceau fie și doar o simplă plimbare prin piață centrală fără a fi însotite, nu știau ceea ce știa Maria Lombardo și anume că La Venera, din cauza suferințelor nașterii și a lipsei de îngrijire medicală adecvată, nu mai putea rămâne gravidă. N-aveau cum să știe că Maria Lombardo hotărâse deja că La Venera îi putea cel mai bine satisface fiul, în deplină siguranță. Băiatul ei era un tâlhar pe capul căruia se puse un premiu și putea fi trădat ușor de o femeie. Era Tânăr, viril și avea nevoie de o femeie – cine să fie mai potrivită dacă nu una mai în vîrstă, care nu putea face copii și nici să emită pretenții de căsătorie? Și, într-adevăr, ea n-ar fi vrut să se mărite cu un bandit. Avusese parte de asemenea nenorocire: un soț împușcat în fața ochilor ei. Era, aşadar, un aranjament perfect. N-avea să sufere decât reputația ei, aşa că trebuia să ia singură hotărârea. Dacă accepta, avea să-și pună capul pe butuc.

Când, după câteva zile, mama lui Guiliano formulă această cerere, fu surprinsă să primească un „da” mândru și vesel de la La Venera, ceea ce îi confirma bănuiala că prietena ei avea o slăbiciune pentru Turi.

Aşa să fie, îşi spuse Maria Lombardo în timp ce o îmbrăţişa pe La Venera cu lacrimi de recunoştință.

Tunelul secundar fu încheiat în patru luni; principalul tunel n-avea să fie gata mai devreme de un an. Periodic, Giuliano se strecu în oraș noaptea, își vizita familia și dormea într-un pat cald, după mesele fierbinți pregătite de mama sa; întotdeauna se dădea câte un ospăț. Dar se făcuse aproape primăvară înainte de a fi nevoie să folosească tunelul de rezervă. O patrulă de carabinieri în forță coborî pe Via Bella și trecu prin fața casei. Erau înarmați până-n dinți. Garda de corp a lui Giuliano, formată din patru oameni ascunsi în casele din apropiere, era gata să intre în luptă. Dar polițiștii trecură mai departe. Rămase însă teama că la întoarcere ar putea hotărî un raid prin casa Giuliano. Aşa că Turi Giuliano se strecu în tunel prin trapa din dormitorul părintilor săi.

Derivația era camuflată cu un panou de lemn acoperit cu un strat gros de pământ, astfel ca lucrătorii de la tunelul principal să nu știe de existența ei. Giuliano trebui să scurme țărâna și să înlăture discul de lemn. Îi mai luă cincisprezece minute drumul Tânăr prin spațiul strâmt care ducea la casa La Venerei. Trapa de-acolo dădea în bucătărie și era acoperită de o sobă mare din fier. Giuliano ciocăni în chepung semnalul convenit dinainte și aşteptă. Bătu din nou. Nu se temea niciodată de gloanțe, dar îi era teamă de întuneric. În cele din urmă se auzi un zgomot slab deasupra lui, apoi trapa se deschise. Nu se putea înălța complet, fiindcă soba de deasupra bloca la mică înălțime capacul. Giuliano trebui să se strecoare prin deschizătură și să se târască pe burtă peste podelele bucătăriei La Venerei.

Deși era miezul nopții, La Venera purta tot rochia ei neagră stându-i pe trup ca un sac, în semn de doliu pentru soțul ei, cu toate că murise de trei ani. Avea picioarele goale. Nu purta ciorapi și, în timp ce se ridica de la podea, Giuliano putu să vadă că pielea de pe picioare îi era de un alb orbitor, contrastând foarte tare cu pielea bronzată a chipului ars de soare și cu părul negru ca pana corbului, aspru și împletit într-o coadă groasă. Pentru prima oară observă că fața nu-i era lată, ca a majorității femeilor mai vârstnice din oraș, ci triunghiulară și, deși avea ochii de un căprui-închis, se zăreau în ei mici puncte negre, pe care nu le mai văzuse niciodată. Ținea în mână o găleată plină cu tăciuni aprinși, parcă gata să-i arunce în trapa deschisă. Acum răsturnă calmă cărbunii la loc în sobă și puse capacul chepengului. Părea puțin cam speriată.

Giuliano o liniști:

— Nu-i decât o patrulă care se-nvârte pe-aici. După ce s-o întoarce la cazarmă, am să plec. Dar nu-ți face griji, prietenii mei sunt afară în stradă.

Așteptără. La Venera îi făcu o cafea și stătură de vorbă. Observă că el nu avea nimic din mișcările nervoase ale soțului ei. Nu privea afară pe ferestre, trupul nu i se încorda la zgomotele bruște din stradă. Părea complet relaxat. Nu știa că se antrenase să se poarte astfel datorită istoriilor pe care i le spusesese despre soțul ei și fiindcă nu vroia să-și alarmeze părintii, în special pe mama sa. Degaja un asemenea aer de incredere-n sine, încât nu peste mult femeia uită de primejdia în care se afla și începură să sporăvăiască despre micile întâmplări din oraș.

Îl întrebă dacă primise mâncarea pe care i-o trimisese ea din când în când, în munți. Giuliano îi mulțumi și-i povestii cum el și tovarășii lui se aruncau asupra pachetelor ei cu alimente ca și cum ar fi fost darurile Magilor. Cum îi mai lăudaseră oamenii bucatele. Nu-i pomeni despre glumele grosolane făcute de unii dintr-ai lui, cum că dacă făcea dragoste la fel cum gătea ar fi într-adevăr o comoară. În tot acest timp, o privea atent. Nu era la fel de prietenoasă cu el ca de obicei; nu manifesta acea tandrețe afectuoasă pe care i-o arătase totdeauna în public. Se întrebă dacă o jignise cumva în vreun fel. Când pericolul trecu și sosi timpul să plece, se despărțiră destul de convențional.

După două săptămâni, Giuliano veni din nou la ea. Iarna se aprobia de sfârșit, dar prin munți bântuiau furtunile, iar răclilele cu sfinți din lungul drumurilor șiroiau de ploaie. În peștera sa, Giuliano visa la mâncărurile gătite de mama lui, la o baie fierbinte și la patul moale din odaia copilăriei sale. Și, printre toate aceste doruri, spre marea sa surpriză, în minte îi apăru amintirea picioarelor cu pielea albă ale La Venerei. Căzuse noaptea, când își fluieră bodyguardii și luă calea spre Montelepre.

Familia îl întâmpină cu bucurie. Mama sa începu să-i gătească mâncărurile favorite și, în timp ce se aflau pe foc, îi pregăti o baie fierbinte. Tatăl său îi puse un pahar cu lichior de anason, când un om din rețeaua de spioni apăru în casă și-i spuse că patrulele de carabinieri înconjura orașul, iar Maresciallo personal avea să scoată din Cazarma Bellampo un escadron rapid pentru a ataca casa Giuliano.

Guiliano coborî prin trapa din cămară, în tunel. Era înnoroiat de ploaie, iar pământul se agăta de el și-i făcea drumul lung și anevoieios. Se târî în bucătăria La Venerei, cu hainele acoperite de mîl și față neagră.

Când La Venera îl văzu, râse, fiind prima oară căși amintea Giuliano s-o fi văzut râzând.

— Arăți ca un maur, spuse ea. Și, un moment, Giuliano simți o jignire copilărească, poate fiind că maurii erau întotdeauna răii în spectacolele cu păpuși din Sicilia, și în loc de-a fi un erou cu viață în primejdie, putea fi văzut ca personaj negativ. Sau poate pentru că râsul o făcea să pară inaccesibilă dorinței lui lăuntrice. Femeia văzu că într-un fel sau altul îi rănise vanitatea.

— O să umplu copaia de tablă și te poți spăla, spuse. Și, am niște haine de la bărbatul meu pe care poți să le porți în timp ce îți le curăț pe ale tale.

Se așteptase ca el să obiecteze, că va fi prea nervos pentru a se scălda într-un moment de asemenea pericol. Soțul ei era atât de neliniștit când o vizita încât nici măcar nu se dezbrăca vreodată, nu-și lăsa o clipă pistoalele într-un loc unde să nu le poată atinge cu mâna. Dar Giuliano îi zâmbi, își scoase sumanul greu și armele și le puse peste lada de lemn unde-și ținea La Venera butucii de foc.

Fu nevoie de timp pentru a încălzi oalele cu apă și a umple baia de tinichea. Îi oferi cafea în timp ce așteptau și-l studie. Era frumos ca un înger, își spuse ea, fără însă a se lăsa amăgită. Soțul său fusese la fel de frumos și totuși ucisese oameni. Iar gloanțele care-l omorâseră îl urâtiseră prea destul, își aminti ea nefericită; nu era înțelept să iubești chipul unui

Respect pentru oamenii și cartu

bărbat, cel puțin nu în Sicilia. Plânsese mult – dar, în taină, simțea un cutremurător val de ușurare. Moartea lui devenise certă, odată ajuns bandit, și aşteptase zi de zi, cu speranța că va muri în munți sau în vreun oraș îndepărtat. Dar fusese împușcat chiar înaintea ochilor ei. Iar de-atunci încoace nu mai putuse să scape de rușine, nu că fusese el tâlhar, ci de rușinea morții lui Mizere, în locul uneia vitejești. Se predase și cerșise mila, iar carabinierii îl masacraseră în fața ei. Slavă Domnului că fiica lor nu-și văzuse tată asasinat. O mică milostivire a lui Christos.

Văzu că Turi Guiliano o privea având pe față acea lumină anume care, la orice bărbat, exprimă dorință. O cunoștea bine. Însoțitorii bărbatului ei avuseseră adesea această expresie. Dar știa că Turi n-ar încerca să-o seducă, din respect pentru mama lui, din respect pentru sacrificiul ei de-a permite construirea tunelului.

Părăsi bucătăria și trecu în odaia mică de zi pentru a-l lăsa să facă baie în liniște. După ce ea ieși, Guiliano se dezbrăcă și intră în cadă. Situația de-a fi gol în preajma unei femei îi dădea o senzație erotică. Se spăla cu multă grija și apoi trase pe el hainele rămase de la soțul ei. Pantalonii erau puțin cam scurți iar cămașa îl strângea la piept, astfel că trebui să lase nasturii de sus deschelați. Prosoapele pe care le încălzise La Venera lângă sobă erau doar puțin mai bune decât niște cârpe, și simțea trupul umed încă și, pentru prima oară, și dădu seama cât era de săracă și se hotărî să-i trimită bani prin mama lui.

Îl strigă că se îmbrăcăse, iar La Venera reveni în bucătărie. Se uită la el și spuse:

— Dar nu te-ai spălat pe cap, și se ascunde acolo un cuib de gecko.

O spuse cu asprime dar și cu o caldă afecțiune, astfel încât să nu se simtă ofensat. Ca o bătrână bună, își trecu mâinile peste părul lui încâlcit, apoi îl luă de braț și-l conduse la chiuvetă.

Guiliano simți o aură caldă în focul unde mâna ei îi atinsese țeasta. Își băgă repede capul sub robinet, iar ea dădu drumul apei să curgă peste el și-i frecă părul cu săpunul galben de bucătărie; nu avea altul. În timp ce-o făcea, trupul și picioarele ei le atingeau pe ale lui, iar el simți o nevoie imperioasă de a-și trece mâinile peste sânul ei, peste pântecul moale.

Când termină de spălat părul, La Venera îl puse să se așeze pe unul din scaunele de bucătărie, negre și smăltuite, și-l șterse viguros cu un prosop cafeniu aspru, zdrențuit. Guiliano avea părul atât de lung încât îi acoperea gulerul cămașii.

— Arăți ca un lord englez din-ăla tâlhar, din filme, spuse ea. Trebuie să-ți tund părul, dar nu în bucătărie. O să ajungă-n oale și-ți va strica mâncarea pentru cină. Vino în cealaltă cameră.

Guiliano fu amuzat de severitatea ei. Își asuma un rol de mătușă sau mamă, ca pentru a preveni orice manifestare a unui sentiment mai tandru. Era conștient de sexualitatea dinapoaia aparențelor, dar rămânea precaut. În privința aceasta îi lipsea experiența și nu voia să pară nepriceput. Era ca războiul de gherilă pe care-l purta el în munți; nu se angaja până ce nu simțea că toți sortii sunt de partea lui. Acesta era ca un teren cercetat. Dar ultimul an de comenzi și omoruri făcuse ca fireasca lui frică băiețească să pară mai mult o glumă, respingerea de către o femeie